

Obsah

ÚVOD.....	7
(Peter Kónya)	
I. KARPATSKÁ KOTLINA PRED VZNIKOM UHORSKA.....	10
V SRDCI EURÓPY	
Geografická a geopolitická charakteristika územia.....	10
(Peter Chrástina)	
MEDZI DVOMA SUPERVELMOCAMI NA ÚSVITE STREDOVEKU	
Karpatská kotlina od sťahovania národov do konca 9. storočia	19
(Vladimír Segeš)	
DLHÁ CESTA OD URALU PO KARPATY	
Pôvod Maďarov a maďarský kmeňový zväz do konca 10. storočia.....	30
(Annamária Kónyová)	
II. PRVÉ POLTISÍCROČIE V EURÓPE	
Stredoveké Uhorsko 1000 – 1526.....	45
(Vladimír Segeš)	
1. Pod žezlom Arpádovcov	
Uhorsko v ranom stredoveku (1000 – 1301).....	45
SVÄTÝ ŠTEFAN KRÁľ A JEHO RÍŠA	
Vznik Uhorského kráľovstva	45
ZÁPAS O MIESTO NA MAPE EURÓPY	
Uhorsko za prvých Arpádovcov	52
VNÚTORNÉ UPEVNENIE A EXPANZIA	
Konsolidácia a krajina v 12. storočí	61
CUDZINCI, TATÁRI A ZNOVUZRODENIE KRAJINY	
Uhorsko za vlády Ondreja II. a Bela IV.	72
ROZPAD ÚSTREDNEJ MOCI A NÁSTUP OLIGARCHOV	
Krajina za posledných Arpádovcov	82
2. Modernizácia pod vládou cudzích dynastií	
Uhorské kráľovstvo vo vrcholnom stredoveku (1301 – 1437).....	89
NÁSTUP ANJOUOVSKÉJ DYNASTIE A PORÁŽKA OLIGARCHOV	
Obnovenie kráľovskej moci za vlády Karola Róberta	89
ZRODENIE VELMOCI	
Uhorsko za vlády Ľudovíta Veľkého	101
POLSTOROČIE S NEMECKÝM CÍSAROM	
Vláda Žigmunda Luxemburského	110
3. Bašta proti útočiacemu islamu	
Uhorsko v neskorom stredoveku (1437 – 1526).....	125
OSMANI, JISKROVCI, BRATRÍCI A ZAČIATOK	
SLÁVY HUŇADYOVCOV	
Politické zmätky v polovici 15. storočia.....	125

MOCENSKÝ ROZMACH POD ŽEZLOM NÁRODNÉHO KRÁLA <i>Uhorsko za vlády Mateja Korvína</i>	143
SÚMRAC STREDOVEKÉHO UHORSKA <i>Vláda Jagelovcov</i>	156
NA OKRAJI ZÁPADNÉHO SVETA <i>Spoločnosť a kultúra stredovekého Uhorska</i>	170
III. MEDZI VIEDŇOU A ISTANBULOM	
<i>Uhorsko v ranom novoveku 1526 – 1790</i>	182
<i>(Peter Kónya)</i>	
1. Z veľmoci na perifériu dvoch svetov	
<i>Rozdelenie krajiny na tri časti a osmanská expanzia (1526 – 1606)</i>	182
BITKA, KTORÁ ZMENILA OSUDY STREDNEJ EURÓPY <i>Dôsledky moháčskej katastrofy</i>	182
NAMIESTO OBRANY BOJ MEDZI DVOMA KRÁLMI <i>Zápas o trón a rozdelenie na tri časti</i>	188
POD ZÁSTAVOU PROROKA <i>Turecké výboje v Uhorsku v 16. storočí</i>	196
OKYPTENÉ KRÁLOVSTVO AKO SÚČASŤ NOVEJ VEĽMOCI <i>Kráľovské Uhorsko a jeho začlenenie do habsburskej monarchie</i>	204
NÁRODNÉ KNIEŽATSTVO POD OSMANSKÝM PATRONÁTOM <i>Vznik a vývin Sedmohradského kniežatstva</i>	211
V MOCI POLMESIACA <i>Uhorské územie pod nadvládou Osmanskej ríše</i>	219
NOVÁ VIERA NA VÍŤAZNOM POSTUPE <i>Reformácia v Uhorsku</i>	224
V KOALÍCII PROTI OSMANOM <i>Pätnásťročná vojna a jej dôsledky</i>	236
PRVÝ RAZ PROTI PANOVNÍKOVI <i>Povstanie Štefana Bocskai</i>	244
2. Hľadanie cesty, medzi dvoma mlynskými kameňmi	
<i>Storočie protihabsburských povstaní a nových protitureckých vojen (1606 – 1699)</i>	252
NOVÉ CIRKVI A KONSOLIDÁCIA STAREJ <i>Posilnenie stavov, dovŕšenie reformácie a nástup rekatolizácie</i>	252
ZLATÝ VEK SEDMOHRADSKA <i>Sedmohradské kniežatstvo v prvej polovici 17. storočia</i>	260
OPÄŤ PROTI PANOVNÍKOVI <i>Uhorská politika v prvej polovici 17. storočia, povstania Gabriela Bethlena a Juraja I. Rákócziho</i>	268
NOVÝ SMER UHORSKEJ POLITIKY A SEDMOHRADSKÁ KATASTROFA <i>Uhorská politika v polovici storočia a kríza Sedmohradského kniežatstva</i>	277

POSLEDNÝ NÁPOR OSMANOV A DVOJITÝ OBRAT V UHORSKEJ POLITIKE	
<i>Vojna s Osmanskou ríšou a Wesselényiho sprisahanie</i>	289
VZOSTUP A PÁD „KURUCKÉHO KRÁĽA“ „Ludové“ kurucké hnutie a povstanie Imricha Thökölyho	303
SÚMRAK POLMESIACA <i>Oslobodzovacia vojna proti Osmanskej ríši 1683 – 1699</i>	318
OSLOBODENÉ, ZJEDNOTENÉ, ČI DOBYTÉ UHORSKO? <i>Ďalšie usporiadanie krajiny a jej postavenie v habsburskej monarchii</i>	330
ŽIVOT NA POZADÍ VOJEN A POVSTANÍ <i>Hospodársky a spoločenský vývin Uhorska v 16. – 17. storočí</i> (Miroslav Kamenický: <i>Baníctvo</i>)	344
STARÍ A NOVÍ OBYVATELIA ROZDELENEJ KRAJINY <i>Konfesionálny, etnický a kultúrny vývin v 17. storočí</i>	360
3. Storočie nádejí, obnovy a konsolidácie <i>Habsburská normalizácia v Uhorsku v 18. storočí (1699 – 1790)</i>	379
CUM DEO PRO PATRIA ET LIBERTATE! <i>V poslednom protihabsburskom povstaní</i>	379
NOVÁ POLITIKA, NOVÍ OBYVATELIA A NOVÉ POMERY V STAROM UHORSKU <i>Obnova a usporiadanie krajiny po satmárskom mieri</i>	397
„VITAM ET SANGUINEM“ A DLHÁ VLÁDA KRÁĽOVNEJ <i>Mária Terézia a jej osvietenký absolutizmus (1740 – 1780)</i>	413
„KRÁĽ V KLOBÚKU“: NÁDEJE A SKLAMANIA <i>Vláda Jozefa II. a jej vnímanie uhorskou spoločnosťou</i>	428
ZAOSTALÝ PRÍVESOK ČI PRVÁ KOLÓNIA MONARCHIE? <i>Hospodárstvo a spoločnosť v 18. storočí</i>	443
STARÉ CIRKVI A (STARÉ I) NOVÉ ETNIKÁ V NOVEJ DOBE <i>Konfesionálny, národnostný a kultúrny vývin v 18. storočí</i>	463
IV. VZOSTUP A PÁD, V „DLHOM 19. STOROČÍ“ <i>Uhorsko v novoveku 1790 – 1918</i> (Peter Kónya – Ivan Mrva)	479
1. Pod krídlami dvojhľavého orla <i>Od odvolania reforiem do revolúcie (1790 – 1848)</i>	479
KRVAVÝ KONIEC JOZEFÍNSKÝCH NÁDEJÍ <i>Vznik stavovsko-národnej opozície a uhorskí jakobíni</i>	479
SÚČASŤOU RAKÚSKEHO CISÁRSTVA <i>Absolutizmus Františka I. a vystúpenie Štefana Széchenyiho</i>	490
AGÓNIA FEUDALIZMU A FORMOVANIE MODERNÝCH NÁRODOV <i>Spoločenské a národnostné pomery v prvej polovici 19. storočia</i>	503
NA CESTE MODERNIZÁCIE K OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI <i>Reformné obdobie a uhorská politika do revolúcie</i>	525

2. „Ostrov slobody“ a nový absolutizmus	
<i>Od revolúcie po Vyrovnanie (1848 – 1867)</i>	543
OZBROJENÝ BOJ O MIESTO V EURÓPE	
<i>Revolúcia a oslobodzovacia vojna r. 1848/49</i>	543
INTERVENCIA A OBČIANSKA VOJNA	
<i>Panovníkova kontrarevolúcia a vojna za nezávislosť krajiny</i>	564
CENA ZA ODBOJ	
<i>Vojenská diktatúra a Bachov absolutizmus</i>	586
NA CESTE K VYROVNANIU	
<i>Pokusy o obnovu ústavnosti a aktivizácia uhorskej politiky</i>	600
3. V rozdelenej monarchii	612
ŠTÁTOPRÁVNÝ KOMPROMIS ČI ZRADA REVOLÚCIE?	
<i>Rakúsko-uhorské vyrovnanie a jeho dôsledky</i>	612
V TIENI MILÉNIOVÝCH OSLÁV	
<i>Vzostupy a krízy uhorskej politiky na prelome storočí</i>	628
NA CESTE K SVETOVEJ VOJNE	
<i>Smerovanie Uhorska v novom storočí</i>	645
V ZNAMENÍ MODERNIZÁCIE A TECHNICKÉHO POKROKU	
<i>Hospodárstvo a výstavba v období dualizmu</i>	661
MNOHOFAREBNÁ SPOLOČNOSŤ A JEJ ROZPORY	
<i>Uhorská spoločnosť v období dualizmu, demografický a náboženský vývin</i>	679
„UHORSKÝ NÁROD“ A NÁRODNOSTI	
V TRANSFORMUJÚCEJ SA KRAJINE	
<i>Národnostná skladba, národnostná politika a maďarizácia</i>	693
KULTÚRA NA CESTE MODERNIZÁCIE A MASIFIKÁCIE	
<i>Školstvo, kultúra a umenie v období dualizmu</i>	709
POSLEDNÁ VOJNA TISÍCROČNÉHO KRÁLOVSTVA	
<i>Uhorsko v prvej svetovej vojne</i>	727
ZÁVER.....	758
<i>(Peter Kónya)</i>	
Uhorskí panovníci a palatíni.....	760
<i>(Ivan Mrva)</i>	
Miestny register	769
<i>(Annamária Kónyová)</i>	
Literatúra a publikované pramene	780